

La 2a Nit de Sant Antoni va aplegar autors, editors i lectors de cultura popular
| Foto: @thundershead

7'

Festes

Una nit per celebrar els llibres i la cultura popular

El Centre Artesà Tradicionari de Barcelona va acollir dimecres la 2a Nit de Sant Antoni, una vetllada literària amb autors, editors, lectors i música

Elena Calzada Barcelona
18/01/2024 17:52

Els llibres no s'escapen de l'acceleració dels nostres temps i la dictadura de la urgència, i la seva durada, als aparadors de les llibreries o a les llistes de novetats, cada cop és més breu. Per això, és una bona notícia una iniciativa com **la Nit de Sant Antoni**, una vetllada literària que convida a recuperar i revisar les obres

cultura popular publicades l'any anterior o a descobrir aquelles que se'ns van passar per alt.

I un altre encert d'aquesta Nit, que organitzen pel CAT, l'Associació Cultural Fes ta Festa i la Tradillibreria, és el format, plantejat com **trobada informal i amb música entre autors, editors, il·lustradors i lectors que reivindica l'esforç i la feina que hi ha darrere de cada publicació** i que recorda que la lectura no ha de ser necessàriament un acte individual sinó que guanya si es comparteix.

Les etapes vitals –la infantesa, la joventut, la maduresa i la bellesa– van servir com a fil conductor del recorregut literari, que va repassar **una dotzena de títols (tres per a cada etapa) de la mà dels seus autors, il·lustradors o editors**. Les obres, de temàtica i format molt divers i heterogeni, són només una petita mostra d'un total de 108 llibres de la collita literària de 2023 que els organitzadors han recollit (“però aquests són només els que ens hem assabentat, segurament són molts més”). I són un bon indicador de què “es fan coses molt ben fetes en català i en cultura popular”, va remarcar Lluís Marmi, de Tradillibreria.

L'acordionista **Irene Augé** va ser l'encarregada de conduir i amenitzar l'acte, que va comptar també amb les prescripcions de **Toni Serés** convertit en un metge força heterodox per a tots els malalts de cultura.

La infantesa

El recorregut per aquest almanac va començar amb tres títols que conviden el públic infantil a conèixer algunes de les nostres tradicions més populars. L'àlbum il·lustrat ***On és l'Estela? Una història de castells*** (Comanegra) repassa els moments claus de la trajectòria castellera a través dels dibuixos de **Xevi Domínguez**. ***El ball de les gitanes***, l'onzè volum de la col·lecció dels Contes del Seguici de Tarragona l'Associació d'Amics de la Colla Jove i els autors **Joan Reverter i Edu Polo** expliquen als més joves la particularitat, els colors, el vestuari o la festa d'aquest ball. Mentre que ***Xumet de foc*** (El cep i la nansa), d'**Amadeu Carbó i Xavier Iborra**, explica als més menuts una història al voltant de l'entrega del xumet a una bèstia festiva, un ritual de pas cada cop més estès.

La joventut

El grup de grallers **La Virola de Tarragona** va presentar ***Hits de Revetlla***, un recull de partitures autoeditat per celebrar els seus deu anys de trajectòria, que inclou arranjaments d'Abba, Zoo o La Troba Kung-Fú. També per gaudir és el ***Corpus de la cuina catalana***, de l'Institut Català de Cuina, un receptari amb prop de 1200 receptes, proporcionades tant per cuiners i cuineres de més de 500 restaurants però també per mestresses de casa.

Finalment, **Utxue Alberdi** va parlar ***Revers*** (publicat l'any 2019 en euskera, i en català l'any passat per Pol·len edicions), que recull el testimoni d'una quinzena de dones bertsolaris sobre la violència vers les dones en una cultura popular minoritària.

La maduresa

Va obrir l'etapa de la maduresa **Anna Costal** amb ***Les primeres havaneres a Catalunya*** (Dalmau edicions), que explica l'origen de l'havanera, que abans de la seva forma cantada es coneixia amb el nom d'americana i que es va posar de moda com a ball lent després de la Guerra d'Àfrica. Costal va aprofitar per desmuntar mites com la imatge dels pescadors cantant a les tavernes: "també hi havia moltes dones que escrivien, ballaven i cantaven havaneres, i també pagesos d'Agramunt."

A ***Santificaràs les festes*** (Fragmenta), **Maria Garganté** revisa el tercer manament, que és "potser el més contradictori" perquè sembla el més hedonista i fàcil de seguir però que està ple d'angles morts: "La festa pot ser molt espontània i ens ajuda a fer la revolució però també li convé al sistema". La historiadora de l'art posa èmfasi en els elements artístics de la festa, com la música o dansa, que la fan en un exemple d'art total.

Sant Roc a la Vila de Gràcia (Saïm Edicions), de **Guillem Roma**, aborda la devoció dels graciencs per sant Roc, que es va originar a partir de les epidèmies de còlera durant el segle XIX i que es reflecteix en les sis capelletes que s'hi conserven, i com va passar de ser un fenomen de caràcter religiós a esdevenir un fenomen cultural.

La vellesa

En l'apartat de vellesa, la Nit va convidar a passejar per la història de les tradicions. ***El Pessebre en cent paraules*** és una obra autoeditada per un grup de pessebristes per celebrar els 800 anys d'aquesta tradició. **Carles Dresaire**, referent dels pessebristes a Mataró, va explicar que en el glossari que s'ha intentat incloure paraules de tots els àmbits, des de qüestions tècniques, històriques, simbòliques... I va destacar tres: "El caganer, que està sobrevalorat; el dimoni, que ja no surt el pessebre; i el nen Jesús, que ha quedat molt oblidat però és el veritable protagonista del pessebre, i l'hem de reivindicar".

A ***Corpus, 700 anys de festa a Catalunya*** (Generalitat de Catalunya), **Carles Freixes** analitza com ha canviat l'origen, l'evolució i el llegat artístic, cultural i festiu d'aquesta festa ara que es compleixen set segles de la primera referència de la processó del Corpus a Barcelona. L'obra, catàleg d'una exposició de 2022. Finalment, **Daniel Vilarrúbias**, a ***Representacions festives de l'alteritat a Catalunya*** (Generalitat de Catalunya), analitza la manera que tenim en representar i l'altre -i que ha cristal·litzat sobretot en la festa de moros i cristians- i com ha mutat, al llarg del temps, en funció del context històric.

La vetllada, en el marc del festival Tradicionari, va servir de preàmbul dels Foguerons de Sant Antoni a Gràcia, el dissabte 27, i dijous i divendres anteriors al CAT hi haurà glosa i una mostra literària i musical d'artistes de les Illes Balears i concert amb Júlia Colom.

[Centre Artesà Tradicionari](#)[Sant Antoni](#)[Tradicionari](#)

Nou comentari

Comentari *